

Nyheter från Radiomuseet

Nr 36, 3 januari 2012

Detta nyhetsbrev är sänt till alla medlemmar vilkas e-postadresser vi har i medlemsregistret och som inte meddelat att de inte vill ha nyhetsbrevet. Meddela någon av oss om du inte vill ha nyhetsbrevet i fortsättningen eller om du vill ha det ställt till någon annan e-postadress.

Lars Lindskog

Redaktör

l.lindskog@hem.utfors.se

Viktor Ohlsson

Webbmaster

viktor.ohlsson@von.pp.se

ETT GOTT NYTT ÅR
önskar vi alla våra läsare

Bild: okänd fotograf

2011

Ett framgångsrikt år för Radiomuseet

Vår strävan efter att förverkliga det vi kallar Ett Levande Radiomuseum har tagit nya viktiga steg framåt under året som gått. Detta arbete inleddes för två år sedan med Projekt 2010. Under det året ställdes verkstäderna i ordning, Vidare byggdes vardagsrummet från sextiotalet, den nostalgiska Radio- och TV-verkstan samt den nya DX-hörnan som nu förvandlades till ett helt rum med fönster. Den fina, välkomnande utställningen med mobiltelefoner i entrén kom också till. Mycket av detta arbete möjliggjordes av att museet fick hyra den tidigare vävstugan vilket innebar att vi fick svängrum för nödvändiga omflyttningar inom museet.

Våren 2011 kunde vi så inviga det fina vardagsrummet med sina tidstypiska möbler och sin svartvita TV-mottagare som visar TV-program från 50- och 60-talen. Under året som gått har amatörradiodelen gallrats och blivit verkligt presentabel. Mellanvågssändaren har fått en ny och bättre placering och matas nu med program från en dator vilket möjliggör ett bredare utbud av musik mm.

Under hösten har även hela trapphusets rensats och städats och kan idag utnyttjas för att på ett ordnat och överskådligt sätt ställa ut föremål, som är till salu. 2011 avslutades med att vi kunde inviga vår fantastiskt fina DX-hörna och med att vi fick nya skyltar på Radiomuseets utsida. Under de två senaste åren har även ett enormt arbete lagts ned på att sortera upp museets stora rörsamling. Försäljningsverksamheten har ökat rejält både av rör och andra komponenter liksom av radioutrustningar och mätinstrument.

Under 2012 har vi nu möjlighet att gå igenom våra förråd både i vävstugan och på Lillhagen för att se vad som är värt att spara och vad vi bör göra oss av med. Därigenom kan vi fortsätta vår gallring och systematisering av museets utställningar. Den goda stämningen och önskan bland alla aktiva att fortsätta att utveckla vårt Radiomuseum tillsammans går verkligen inte att ta miste på.

Lars Lindskog

Lokalansvarig

l.lindskog@hem.utfors.se

DX-hörnan som blev ett DX-rum

Bilder: Lars Lindskog

Under kvartalsmötet den 10 december kunde vi inviga den nya fina DX-hörnan som genom ombyggnaden vuxit från 4 till 13 kvm och fått ett fönster. I hörnan finns radioutrustningar från fem olika tidsepoker som alla är inkopplade och kan användas av besökare på museet.

All radioutrustning är ansluten till en gemensam takantenn via en antennfördelare Typ NV 4150 Z / 1 för frekvensområdet 1,5-30 MHz från Rohde & Schwarz (RM 5687). Takantennen är en Procom vertikal AAC1 för frekvensområdet 10 kHz -110 MHz.

20-talet

representeras av en kristallmottagare av fabrikat Electricitec RM3714, som är i full drift och återger olika europeiska radiostationer på mellanvåg som kommer och går allteftersom mottagningsförhållanden ändras. Det är riktigt spännande och omväxlande att lyssna på alla olika språk och musikslag som väller in. Mottagaren är ansluten till en audioförstärkare Pignose med högtalare (RM5704) för att ljudet skall kunna höras utan hörlurar av besökarna.

40-talet

representeras av en AGA bordsradio typ 1772-1B från 1946 (RM 1016) med bandspridning på kortvåg. Apparaten är en "trippelsuper" med en mycket god selektivitet och hög känslighet

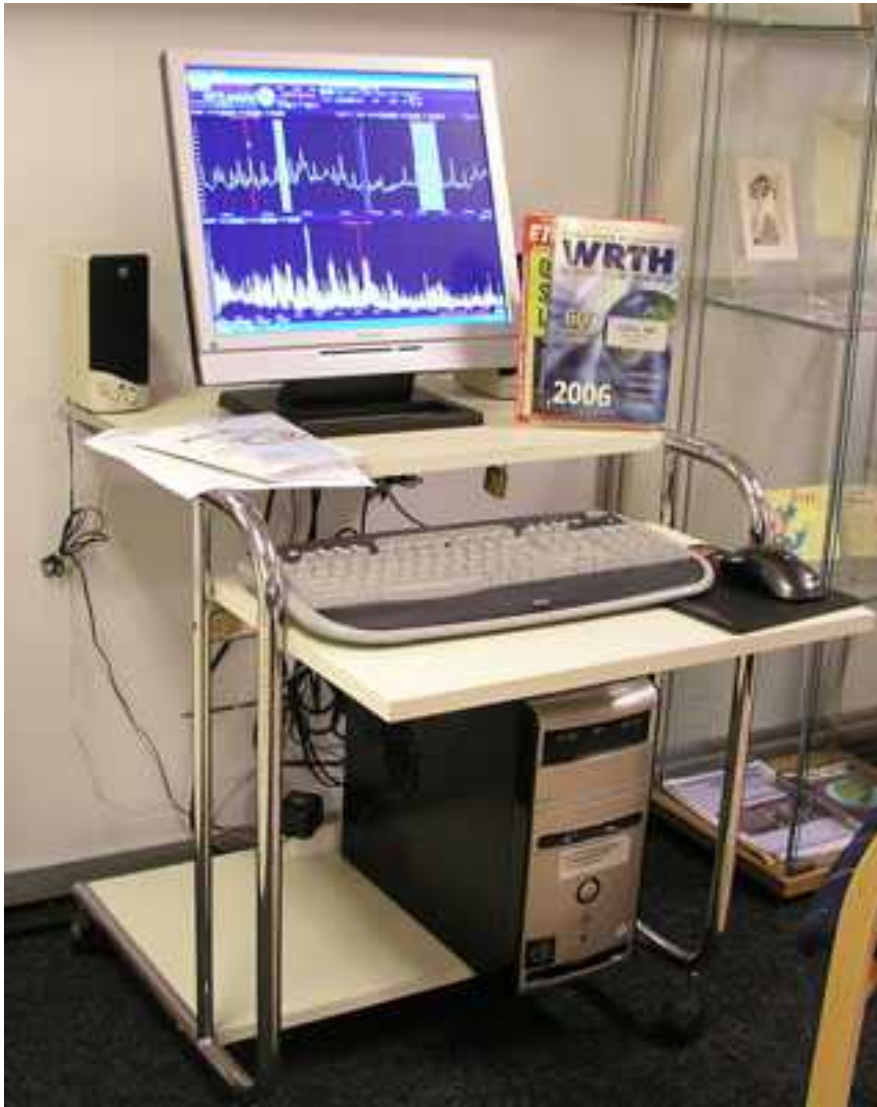

T.h. står en trafikmottagare RCA typ AR-88 (RM 5522) från 1942-1945.
T.v. står en Philips bandspelare typ EL 3516 (RM 5713) från 1960-talet.

80-talet

representeras av en trafikmottagare ICOM Communication Receiver IC-R70 (RM5709). T.v. står en Philips kassetbandspelare typ D6350 / 60 (RM5712) Observera den gulmärkta strömbrytaren på väggen till höger om vägguret. Med den slår man på och av spänningen till all radioutrustning i DX-hörnan.

2010-talet

representeras av en SDR-mottagare (Software Defined Radio) från WiNRADiO kopplad till en dator.

Arbetet med den nya DX-hörnan har utförts av Lennart Nilsson, Moritz Saarman och Nils Pihlgren samt Lars Wieden, Alf Persson och andra medlemmar ur Volvo DX-klubb. Vi tackar alla för en storartad insats med detta arbete.

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Radiomuseet har fått nya skyltar på fasaden

Bild: Lars Lindskog

Den 8 december fick Radiomuseet sina nya och efterlängtdade skyltar på fasaden med nya logon, som infördes av styrelsen i mars 2010. De fina skyltarna kunde finansieras genom ett välkommet bidrag från Stiftelsen för forskning och utbildning inom radio- och teletekniken och dess historia.

Lars Lindskog

l.lindskog@hem.utfors.se

Stort intresse när Radio Nord presenterades

Bild: Lars Lindskog

Tore Andersson t.v. och Ronny Forslund t.h. trollband en fullsatt Hugo Hammars sal.

Vårt föredrag i samband med medlemsmötet den 10/12 handlade om Radio Nord och Radio Nord Revival. Radio Nord Revival har byggt på en grupp Radio Nord entusiaster som under 2011 på olika sätt, bland annat genom minnessändningar och evenemang, påmint oss om vår mest kända radiopirat. Föredragshållare var frilansjournalisten Ronny Forslund, som kan oerhört mycket om Radio Nord, och Tore Andersson (SM0DZB) som bland annat är ordförande i SSA. Nu var han med i rollen som ansvarig för mellanvågssändningarna från Kvarnberget när Radio Nord Revival körde sina jubileumsprogram.

Ronny började med att ta oss tillbaka till slutet av 50-talet, när Jack Kotschack fick idén att börja med radiosändningar till svenska lyssnare från internationellt vatten utanför Stockholms skärgård. Innan sändningarna kom igång 1961, hade man en hel massa äventyr när man byggde om en gammal båt och utrustade den för sändningsverksamheten. Inte minst var färden från varvet i Tyskland till någonstans i närheten av den planerade ankringsplatsen ett vågspel i kraftig storm och med en överförfriskad kapten.

Vi fick följa med till deras studio i Stockholm och piratfartyget M/S Bon Jour där det låg för ankar och sände ut sina program från den 8 mars 1961 till den 30 juni 1962 med Ronny Forslund, som guidade oss genom allt från den radiopolitiska situationen i Sverige till hur man arbetade ombord på fartyget och vilken studioutrustning man hade. Allt ackompanjerat av stillbilder och ljudklipp, med många avbrott på grund av frågor och kommentarer från den intresserade åhörarskaran.

När sedan Tore Andersson tog över fick vi i en grundlig genomgång av den antenn och sändarutrustning som fanns på Kvarnberget i Vallentuna när Radio Nord Revival körde sina mellanvågsprogram på 1512 kHz under jubileumsdagarna. Kvarnbergets amatörradioförening SK0UX har där sin lokal (QTH) med en av landets största antennparker och de höga masterna kom väl till pass för att få upp mellanvågsantennen. På sändarsidan lyckades man bland annat med hjälp av vanliga bordsfläktar från Clas Ohlson kyla slutsteget som matade ut 1 kW till antennen och som man lyckats få riktigt väl avstämd. Programmen hördes även långt utanför Stockholmsområdet.

På slutet rundade Ronny av med lite information om aktiviteterna runt Radio Nord Revival med bland annat programproduktion från museifartyget S/S Sankt Erik i Stockholm. Bland gästerna där fanns före detta Radio Nord medarbetare som blev intervjuade i programmen.

Stort TACK till Ronny och Tore som gav oss en intressant resa bakåt i tiden och en insikt om vad som går att göra med evenemangsradio idag. Nästa år kommer de att påminna oss om Radio Nord genom nya aktiviteter.

Moritz Saarman

moritz.saarmann@home.se

Skall Sölvesborgs MV-station rivas?

Entusiast tar strid för hotad sändare

Radiomasterna kan bli byggnadsminne

HÄLLEVIK

Företaget Teracom har bestämt sig för att riva hela sin nedlagda sändarstation på Björkenabben – Sveriges sista fungerande AM-anläggning.

Det accepterar inte radioentusiasten Roy Sandgren från Malmö utan strid.

Sedan förra hösten skickas inga sändningar ut från de båda 135 meter höga radiomasterna på Listerlandets sydligaste udde. De som har intresse av svenska nyheter utomlands får i stället förlita sig på internet.

Teracom, som äger anläggningen, har gett upp alla försök att sälja eller på annat vis överlåta den. I stället väntar rivning.

– Tidsplanen är inte klar, men den ska rivas under

2012. Den utrustning som kan säljas säljer vi, resten blir skrot, säger Lotta Darlin, pressansvarig på företaget.

Om Teracom får sin vilja igenom skulle det innebära en radiohistorisk tragedi. Det menar Malmöbon Roy Sandgren, som har sysslat med radio sedan 60-talet. Han begär nu att sändaren blir byggnadsminne.

Invigdes 1985

Sölvesborgs Mellanvägsstation, som är det formella namnet, började uppföras 1982 och invigdes tre år senare. Kostnaden för bygget stannade vid 25 miljoner kronor i dåtidens penningvärde. När den tystnade förra året var den fortfarande fullt funktionsduglig. Roy Sandgren menar därför att en rivning inte bara skulle vara en förlust av historiska värden utan även en stor kapitalförstörelse.

Han är övertygad om att fortsatta radiosändningar, med lägre effekt, kan generera tillräckligt med intäkter för att bekosta drift och underhåll. Han tror också att ett litet museum på platsen skulle

Foto: NIKLAS JERSBLAD

RADIOHISTORIA. Sveriges Radios nedlagda utlands-sändare och dess båda mäktiga master på Björkenabben hotas av rivning, men en byggnadsminnesförklaring kan bli räddningen.

kunna bli en turistattraktion.

Starta utredning

Anna-Karin Skiöld på länsstyrelsens kulturmiljöenhet har tagit emot hans begäran och inlett en utredning.

– Vi ska se om den har så högt kulturhistoriskt värde att det är motiverat med en byggnadsminnesförklaring, säger hon.

Byggnadsminnesprövningar är tidskrävande

och hon vågar inte lova att beslut kan fattas det närmaste året. I väntan på det lär Teracom få svårt att genomföra sin rivning. Om det blir nödvändigt kan länsstyrelsen till och med utfärda ett tillfälligt skydd, som gäller till dess att frågan fått sitt definitiva avgörande.

Niklas Jersblad

niklas.jersblad@bit.se
0456-788 43

Artikel ur Sölvesborgskuriren december 2011

Christian Stödberg:

En tråkig nyhet som nått mig är att Teracom vill riva Sölvesborg MV. I dagsläget arrenderar man mark av grannen till MV-sändaren för master och stationshus. Man vill riva masterna, tömma stationshuset på allt innehåll och låta marken återgå till markägaren samtidigt som man fortsätter att arrendera marken runt masterna i ytterligare 22 år till. Detta kostar oss skattebetalare cirka 1000 kronor varje dag i markarrende för en plats som kanske står outnyttjad. Det finns privata intressenter som vill ta över verksamheten men Teracom river hellre än hyr ut eller säljer verkar det som.

Jag anser att Sölvesborg MV fyller en viktig beredskapsfunktion. Det är den enda sändaren som täcker hela landet vid en eventuell krissituation. Kan vi som radioamatörer och radiokunniga påverka berörda parter som ägare, ansvarig minister, regering, riksdag och förhindra denna galenskap? Masterna är gjorda av kraftledningsstolpar och är väldigt robusta.

Fakta om Sölvesborgs mellanvågsstation:

Stationen togs i drift 1985 och har varit Sveriges starkaste radiosändare. Sändarens effekt var 600 kW och frekvensen 1179 KHz . Masterna som utgör själva antennen är 135 m höga och väger cirka 70 ton. Fundamenten de står på är 18 meter och väger 700 ton vardera. Dagtid kunde stationen höras av 15 miljoner lyssnare och nattetid av 165 miljoner.

En kontaktperson som man kan ta kontakt med om man vill ansluta sig till räddningsaktionen för Sölvesborgssändaren är:
Per Bergqvist, Rådjursstigen 7, 29438 Sölvesborg, Tel 0456-39782, 0730-404283 (mobil) sm7per@telia.com
Man kan även skriva direkt till Anna-Karin Skiöld på Länsstyrelsen i Blekinge som har hand om byggnadsvårdsfrågor med hemsidan:

<http://www.lansstyrelsen.se/blekinge/Sv/samhallsplanering-och-kulturmiljo/byggnadsvard/Pages/default.aspx>

Christian Stödberg
sm6vpu@telia.com

Information från styrelsen

Året 2011 är slut och vi kan se tillbaka på ett mycket framgångsrikt år för Radiohistoriska Föreningen och Radiomuseet. Styrelsen vill passa på att tacka för alla fina insatser under året, ingen nämnd och ingen glömd. Utan allt arbete och all den tid som områdesansvariga, värdar, guider och många andra lägger ner hade vi inte kunnat driva Radiomuseet på det sätt vi gör. Stort tack till er alla för värdefull medverkan!

Årsmöte med Radiohistoriska föreningen.

Jag vill påminna om årsmötet som äger rum lördagen den 17 mars kl 12.00.

Motioner till mötet ska vara styrelsen tillhanda senast 15 januari.

Kommande möten.

Styrelsen sammanträder måndag 23 januari.

Områdesmöte onsdag 25 januari kl 18.00

Gott Nytt År!

Kent Ahlqvist

Ordförande

kent.ahlqvist@bredband.net

Kurs i trimning av superheterodynmottagare

Sällan har en förfrågan från en enskild medlem fått sådant gensvar som när Bo Sörensson föreslog i Nr 34 att några kunniga tekniker på Radiomuseet skulle ordna en kurs om trimning av superheterodynmottagare. Nio personer anmälde sig direkt till kursen under kvartalsmötet den 10 december.

Åke Kjellin har skrivit ett utkast till kurskompendium och man har redan börjat inventera signalgeneratorer och annan mätutrustning. Önskemålet var att trimma en radio med normala AM-band men utan FM-band. Samtidigt bör man ha tillgång till radioapparater från 50-talet som har nyare rör av E-typ, dvs rör, som vi har gott om i förrådet, så att man kan kosta på sig att använda rör som är i bästa kondition. Man siktar på att komma igång med en testkurs under februari månad.

Åke Kjellin

070-8621130

akekjellin@hotmail.se

Bo Sörensson

0730-322192

bo.sorensson@tele2.se

Antennproblem igen

Årets stormar har återigen skadat kortvågsbeamen. Den var dålig redan efter förra årets stormar och har nu blivit ännu sämre. Vi avser att byta till en ny kortvågsantenn men det blir kanske först till våren. F.n. hänger ett element lodrätt ner från beamen, vilket gör att rotorn inte kan användas. Alltså även antennerna för 2 m och 70 cm kan inte roteras. För att förhindra oavsiktlig rotation har Bengt kopplat ur rotorn. Så fort vädret tillåter ska vi ta bort det skadade elementet. Därefter ska rotorn kopplas in igen. Även loopantennen har blåst sönder. Den kan dock fortfarande användas men med ev. sämre stående vågförhållande.

Bengt Lindberg
benli@globalnet.net

TV-tekniker sökes

Radiomuseet har flera äldre TV-mottagare och videobandspelare som behöver kontrolleras och i vissa fall repareras så att de går att använda. Vi söker någon, som har tidigare erfarenheter av TV-reparationer och som kan tänka sig att arbeta med den uppgiften för Radiomuseet. Om Du skulle vara intresserad och ha tid så kontakta gärna oss på Radiomuseet.

Lars Lindskog
Redaktör
l.lindskog@hem.utfors.se

Göran Jonsson
Områdesansvarig
go.bri@telia.com

Nästa deadline för Nyheter från Radiomuseet är tisdagen den 31 januari

Vidarebefordra gärna Nyheter från Radiomuseet till vänner och bekanta, om Du vill sprida kunskap om Radiomuseet och allt vi sysslar med här!

Facebook

Radiomuseets nyaste medium håller en levande och tät kontakt med sina besökare. Titta in Du också! Adressen är som vanligt:

<http://www.facebook.com/home.php?#/pages/Goteborg-Sweden/Radiomuseet/136495834874?ref=ts>

Skriv, ring eller meila Dina tankar och idéer inför Radiomuseets framtid. Kanske är det något som Du själv skulle vilja vara med och arbeta med. Välkommen även med bilder, kommentarer och inlägg både till Audionen och till Nyheter från Radiomuseet! Vi ser verkligen fram emot att få dessa!

Audionen
Sven Persson
sven.sm6ahu@telia.com

Nyheter från Radiomuseet
Lars Lindskog
l.lindskog@hem.utfors.se

kloka ord

"Alla tänkbara uppfinningar är redan gjorda"

*Charles Duell, amerikanska
patentverkets chef 1889*

Med tillönskan om ett riktigt

Gott Nytt År 2012 från

Radiohistoriska Föreningen i Västsverige